

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ

**ЗБІРНИК ТЕЗ
ХІІІ МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВОГО
КОНГРЕСУ**

21-22 березня 2013 р.

Харків
Видавництво *ХарРІ НАДУ*
«Магістр»
2013

УДК 35.085
ББК 67
Д88

*Друкується за рішенням Вченої ради Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
протокол № 2/179 від 14 лютого 2013 р.*

Голова редакційної колегії: *В. А. Ландсман*, к.пед.н., заслужений працівник освіти України.

Заступник голови редакційної колегії: *О. Ю. Амосов*, д.е.н., проф., заслужений діяч науки і техніки України.

Відповідальний секретар: *А. О. Кузнецов*, к.держ.упр.

Члени редакційної колегії: *В. В. Нікітін*, к.і.н., доц.; *А. О. Дегтяр*, д.держ.упр., проф.; *В. Б. Дзюндзюк*, д.держ.упр., проф.; *Д. В. Карамішев*, д.держ.упр., проф.; *Ю. О. Куц*, д.держ.упр., проф.; *М. А. Латинін*, д.держ.упр., проф.; *В. М. Мартиненко*, д.держ.упр., проф.; *О. В. Орлов*, к.т.н., доц.; *П. О. Редін*, к.філол.н., доц.; *В. О. Сивоконь*, к.е.н., доц.; *А. А. Стародубцев*, к.ю.н.; *В. М. Шур*, к.пед.н., доц.; *І. Б. Лутовінова*; *М. М. Сорокун*.

Публічне управління: виклики XXI століття : зб. тез XIII Міжнар. наук. конгресу,
Д88 21-22 березня 2013 р. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2013. – 368 с.

ISBN 978-966-390-099-X

Збірник містить тези наукових доповідей, представлених на XIII Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління: виклики XXI століття». Висвітлено питання еволюції публічного управління та визначено орієнтири розвитку громадянського суспільства. Розглянуто досвід, закономірності та особливості публічного управління у XXI ст., в тому числі засади управління у глобалізованому просторі, зважаючи на нові виклики та можливості. Розкрито механізми реалізації державної політики на основі стратегічного партнерства в умовах глобальної кризи, а також ефективність публічного управління та підвищення конкурентоспроможності держави у посткризовий період. Представлено інноваційні технології розвитку сучасної системи публічної служби в умовах інтеграції України до Європейського Союзу.

ISBN 978-966-390-099-X

УДК 35.085

ББК 67

© Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України, 2013

ЗМІСТ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ ПРОСТОРИ: НОВІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	10
<i>Ландсман В. А.</i> Аберації і міфи сучасної політологічної свідомості	10
<i>Толкованов В. В.</i> Нові підходи та механізми розробки національної стратегії реформування і розвитку місцевого самоврядування	12
<i>Бакуменко В. Д., Червякова О. В.</i> Застосування чинника самоорганізаційної спроможності розвитку в теорії та практиці публічного управління	13
<i>Воронкова В. Г.</i> Філософія ноосферного публічного управління: теоретико-методологічний контекст	14
<i>Древаль Ю. Д.</i> Політичні інститути національної держави в умовах глобалізації	15
<i>Рач В. А., Зварич М. М.</i> Інноваційна активність державних службовців у контексті професіоналізації їх діяльності у сфері надання публічних послуг	16
<i>Тумакова С. В.</i> Розвиток ринку робочої сили: публічне управління в умовах глобалізованого простору	18
<i>Андреев С. О.</i> Суперечності розвитку державної системи України з протидії надзвичайним ситуаціям у контексті глобальних викликів і загроз ХХІ століття	19
<i>Bezuglov A.</i> IT, Mass Comm, and Poli Sci: The future is multi-modal, cross-disciplinary research	21
<i>Аверченко С. І., Ворона П. В.</i> Вплив процесів світової глобалізації на формування державної регіональної політики	22
<i>Gorelik A.</i> The Public Sphere and eSelf: Toward a Theoretical Framework of Networked Democracy	23
<i>Гришко О. В.</i> Використання інноваційних підходів у державному управлінні	25
<i>Кравченко С. Г.</i> Публічне управління як засіб екологічної реабілітації міського середовища	27
<i>Клименко Н. Г.</i> Організація кар'єрного зростання жінок-військовослужбовців у країнах НАТО	28
<i>Лашкіна М. Г.</i> Публічне управління національних держав у контексті розвитку глобальних комунікацій	29
<i>Медведев І. А., Івашина Л. П.</i> Позитивні та негативні складові іміджу України: порівняльний аспект	31
<i>Попов С. А.</i> Щодо предметного поля факторів опору державно-управлінським нововведенням	32
<i>Фурсін О. О.</i> Поняття «публічна сфера» як єдність економічної, соціальної та політичної сфер: теоретико-методологічні виміри	34
<i>Хашиєва Л. В.</i> Урядування – постмодерна форма економічної та політичної організації чи деліберативна модель демократії?	35
<i>Цар'єв А. С.</i> Социология государственной службы: новый шаг в эпоху глобализации	36
<i>Новак О. Д.</i> Поняття дисциплінарного провадження стосовно державних службовців	37
<i>Степанко О. В.</i> Роль держави у формуванні та реалізації політики в гуманітарній сфері	39
<i>Стрижакова А. Ю.</i> Використання позитивного досвіду міжрегіонального та транскордонного співробітництва в країнах ЄС	40
<i>Твердохлібов С. О.</i> Роль і місце сучасної держави в глобальному інформаційному просторі	41
<i>Хлебнікова А. А.</i> Концептуалізація комунікаційного процесу в умовах глобалізації	43
<i>Цибенко В. С.</i> Напрями вдосконалення державної політики у сфері обігу та захисту інформації	44
<i>Білоконь М. В.</i> Концептуальна характеристика пост-глобалізаційної цивілізації	45
<i>Полухин О. Н.</i> Краудсорсинговые проекты для внедрения новой модели регионального управления	46
<i>Маматов А. В.</i> Актуальные вопросы регионального управления при развитии трудовых ресурсов	47
<i>Захаров В. М.</i> Профессиональная компетентность кадров регионального управления как основа эффективности власти	48
<i>Сапрыка В. А.</i> Применение социальных технологий для развития еврорегиона «Слобожанщина» в условиях интеграции России и Украины: проблемы и перспективы	49
<i>Бабинцев В. П.</i> Бюрократическая субкультура versus публичное управление	51
<i>Быттин О. В., Гайдукова Г. Н.</i> Актуальные вопросы организации гражданской экспертизы в условиях местного самоуправления	52
<i>Шмигирилова Л. Н.</i> Проблемы сотрудничества субъектов молодежной политики России и Украины	53
<i>Чанов С. Е.</i> Некоторые вопросы контроля за расходами чиновников в Российской Федерации	55
ЕВОЛЮЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	57
<i>Вацьковські К. С., Гордієнко Л. Ю.</i> Тенденції розвитку територіального самоврядування у Польщі	57
<i>Іваницька О. М., Панченко А. Г.</i> Трансформація системи освіти в напрямку підвищення ефективності державно-громадського контролю	58
<i>Комов В. Г.</i> Власть и ответственность: направления взаимодействия	59
<i>Крюков О. І., Петраков С. І.</i> Публічні інформаційні ресурси та публічна інформація	61
<i>Мельниченко О. А.</i> Соціальний діалог: теоретичні засади	62

4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / В. В. Богущкий, В. В. Мартиновський. – Х. : ФІНН, 2009. – 176.

5. Адушкін Ю. С. Дисциплінарне виробництво в СРСР / Ю. С. Адушкін, В. Я. Таций. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1986. – 128 с.

6. Бандурка А. М., Тищенко М. М. Адміністративний процес : учебник / А. М. Бандурка, М. М. Тищенко. – К. : Литера ЛТД, 2001. – 333 с.

7. Советское административное право. – М., 1977. – С. 143 (автор параграфа Додин Е. В.).

8. Гончарук С. Т. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. Т. Гончарук. – К. : НАВСУ, 2000. – 239 с.

9. Каргузова И. А. Дисциплінарна відповідальність державних службовців : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / И. А. Каргузова. – Одеса : Одес. гос. юрид. акад., 1999. – 196 с.

10. Полівчук Д. П. Дисциплінарне провадження в органах внутрішніх справ : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 / Д. П. Полівчук. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. у-т внут. справ, 2011. – 205 с.

О. В. СТЕПАНКО

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ

Гуманітарна політика України у вузькому її значенні сьогодні розглядається державними службовцями, науковцями, діячами культури і пересічними громадянами через призму відображення гуманітарної сфери у відповідному значенні, тобто сфери освіти, культури, науки, мистецтва, релігії тощо. Саме в такому значенні, як стверджують В. Скуратівський, В. Трошинський і С. Чукут, гуманітарна політика – це система цілеспрямованої діяльності суб'єктів, що має за мету духовний розвиток суспільства, задоволення духовних потреб [8, с. 21]. На думку В. Андрущенко, Л. Губернського та М. Михальченка, за допомогою гуманітарної політики держава реалізує людські пріоритети і цінності в усіх сферах життєдіяльності людини й суспільства [1, с. 487].

М. Жулинський вважає, що гуманітарні цінності та інтелектуальний капітал мають стати для розвитку України головною продуктивною силою, адже без мобілізації всього наукового, освітнього, культурно-духовного потенціалу нам не вдасться гідно відповісти на виклики глобальної економічної гри, в якій козирними картами є розподіл фінансів, інформація та індустрія розваг [4].

Таким чином, сьогодні, коли Україна переходить від постіндустріального до інформаційного суспільства, в якому людина та її інтелект є головним ресурсом конкурентоспроможності держави, роль держави має полягати у створенні гідних умов для розвитку творчості, стимулюванні та гарантуванні престижу інтелектуальної праці. При цьому від людини держава чекає творчості, креативності та інноваційності.

Все це спонукає державу до визначення напрямів щодо організації цілеспрямованої діяльності органів державної влади стосовно розвитку гуманітарної сфери, тобто до формування й реалізації гуманітарної політики. Слід зазначити, що державну політику проголошують тільки певні органи державної влади, як правило, вищі, а здійснює вся система державного управління [2, с. 51-52]. Разом із тим, система управління складається із сукупності взаємопов'язаних або взаємодіючих елементів, які функціонують на засадах ієрархічної побудови, під керівництвом єдиного центру, що дає змогу визначити мету та завдання діяльності, шляхи їх реалізації за посередництвом використання наявних ресурсів та механізмів управління [5, с. 188].

Зауважимо, що ієрархічно побудованими взаємопов'язаними і взаємодіючими елементами в системі управління є система органів державної влади, які представлені на всіх рівнях управління. Отже, державне управління здійснюється за допомогою системи органів державної влади на вищому, центральному, регіональному і місцевому рівнях.

Органами державної влади в Україні вищого рівня є Верховна Рада України (парламент) та Кабінет Міністрів України (уряд). Верховна Рада України, відповідно до Конституції України (стаття 75), – це єдиний орган законодавчої влади в Україні [9]. Серед основних функцій парламенту в державному управлінні є: прийняття законів; визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики; затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля; розгляд і прийняття рішення щодо схвалення діяльності уряду, а також здійснення контролю за його діяльністю [3, с. 241]. Щодо Кабінету Міністрів України, то він є вищим органом у системі органів виконавчої влади. У ст. 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» зазначено, що основні повноваження уряд має: у сфері економіки та фінансів; у сферах соціальної політики, охорони здоров'я, освіти, науки, культури, спорту, туризму, охорони навколишнього природного середовища та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; у сферах правової політики, законності, забезпечення прав і свобод людини та громадянина; в сфері зовнішньої політики; в сфері національної безпеки та обороноздатності; в сфері вдосконалення державного управління [7].

Результати проведеного аналізу нормативно-правових документів щодо цілеспрямованої організації діяльності органів державної влади вищого рівня в гуманітарній сфері у вузькому її значенні дозволяють зробити висновок, що ці органи визначають цілі, завдання, механізми реалізації державної політики в гуманітарній сфері, розробляють законопроекти, нормативно-правову базу функціонування й розвитку цієї сфери. Однак існують певні недоліки, наприклад, гуманітарна сфера не відокремлюється від соціальної сфери та не визначається як єдина цілісна сфера на вищому рівні управління, а розглядаються лише її окремі елементи. Це, на нашу думку, ускладнюють

функціонування і розвиток гуманітарної сфери в державі.

Зауважимо, що Президент України у своєму щорічному Посланні до Верховної Ради України в 2011 р. наголосив, що Українська держава потребує нової гуманітарної політики, орієнтованої на максимальне розкриття потенціалу кожної людини, створення гідних умов для реалізації всіх її інтелектуальних і творчих можливостей [6, с. 27]. Також він зазначив, що першочерговою увагою з боку держави потребує освіта, поліпшення здоров'я громадян, формування здорового способу життя, створення умов для підвищення трудової та творчої активності. Отже, формування нової гуманітарної політики вимагає вироблення сукупності нових сформованих і законодавчо закріплених цілей, завдань, функцій, інтересів, якими мають керуватися органи державної влади при здійсненні управління гуманітарною сферою. У зв'язку з цим важливим є рішення Президента України про створення Громадської гуманітарної ради, яка розпочала свою роботу в 2010 р. та має стати дієвим механізмом об'єднання зусиль органів державної влади і громадськості у вирішенні найважливіших питань гуманітарного розвитку.

Слід зазначити, що органами державної влади, які повинні реалізовувати державну політику в гуманітарній сфері, здійснюючи контроль за її втіленням та дотриманням законодавчих актів у цій сфері, є органи центрального рівня, які очолює Кабінет Міністрів України. Проте, на жаль, єдиного центру в ієрархічній побудові органів влади в гуманітарній сфері України немає, існують лише органи державної влади, що відповідають за функціонування певної сфери діяльності. Такими органами центрального рівня управління є: Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерство культури України, Міністерство охорони здоров'я України і Міністерство екології та природних ресурсів України. Саме через ці міністерства відбувається формування та забезпечення державної політики в гуманітарній сфері України.

Підсумовуючи все вище зазначене, можна зробити висновок, що державна політика в гуманітарній сфері

здійснюється за участю практично всіх органів державної влади, а управління цією сферою за умов побудови громадянського суспільства крім системи органів державної влади забезпечується ще і представниками від громадськості, що позитивно впливає на ефективність функціонування всіх елементів гуманітарної сфери. Однак, слід зазначити, що в Україні на сучасному етапі ще й досі немає чітко визначених орієнтирів щодо гуманітарного розвитку, які мають визначити органи державної влади вищого рівня разом із громадськістю.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко В. Культура. Ідеологія. Особистість : методолого-світогляд. аналіз / В. Андрущенко, Л. Губернський, М. Михальченко. – К. : Знання України, 2002. – 578 с.
2. Державне управління : словн.-довід. / уклад. В. Д. Бакуменко (кер. творчого кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 228 с.
3. Державне управління та державна служба : словн.-довід. / уклад. О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 480 с.
4. Жулинський М. Гуманітарний розвиток України, або Як нам набути духовну ідентичність? [Електрон. ресурс] / М. Жулинський // Image.ua : міжнар. діловий журн. – 18.08.2011. – Режим доступу : <http://image.ua>
5. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління / В. Я. Малиновський. – К. : Атіка, 2005. – 240 с.
6. Модернізація України – наш стратегічний вибір : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІСД, 2011. – 432 с.
7. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 07.10.2010 р. № 2591-VI. – ВВР України. – 2011. – № 9. – Ст. 58.
8. Скуратівський В. Гуманітарна політика в Україні : навч. посіб. / В. Скуратівський, В. Троцинський, С. Чукут. – К. : Вид-во УАДУ ; Міленіум, 2002. – 262 с.
9. Україна. Конституція (1996). Конституція України = Конституція України : [із змін. та допов.] станом на квіт. 2012 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

А. Ю. СТРИЖАКОВА

ВИКОРИСТАННЯ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО ТА ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В КРАЇНАХ ЄС

Розвиток міжрегіонального і транскордонного співробітництва на рівні органів місцевого самоврядування є однією з важливих і актуальних проблем публічного управління різних країн, що відображає необхідність встановлення більш тісних взаємовигідних економічних, політичних і культурних контактів між географічно близькими регіонами, які історично мають тісні зв'язки та спільні надбання.

Прикладом такого співробітництва є розвиток євро регіонів. Деякі дослідники схиляються до думки, що першим євро регіоном був євро регіон «Єврегіо», створений у 1958 р. Німеччиною та Нідерландами. За іншими джерелами, першим прикладом

євро регіонального утворення вважають «Регіо-Базелієнсіс», хоча він і був утворений значно пізніше (1963 р.) прикордонними регіонами Німеччини, Франції та Швейцарії [1].

Основним юридичним документом, що регулює створення та функціонування євро регіону, є рамкова Конвенція з транскордонного співробітництва (прийнята Радою Європи 21.05.1980 р. у Мадриді). Згідно з цим документом, суб'єктами співробітництва прикордонних регіонів різних європейських країн є органи місцевого самоврядування та державні адміністрації, що діють в рамках національного внутрішнього законодавства [2].